

Kimseden çekinmeyen, aklına geleni hemen söyleyiveren serbest mizacı ile tanınan İsmâil Dede bundan dolayı mûsiki çevrelerinde Deli İsmâil diye anılmıştır. Ancak onun Neyzen İsmâil, İsmâil Dede olarak da anılması Hamâmîzâde İsmâil Dede Efendi ile karıştırılmasına yol açmış, bazı eserleri muhtemelen Dede Efendi'ninkilerle karıştırılmıştır. Öztuna, onun yirmi peşrev ve on iki saz semâisinden oluşan otuz iki saz eserinin listesini vermiştir (BTMA, I, 393-394).

BİBLİYOGRAFYA :

Sadeddin Nüzhet Ergun, *Türk Musikisi Antolojisi*, İstanbul 1943, II, 500-501; Kip, *TSM Saz Eserleri*, tür.yer.; Özalp, *Türk Musikisi Tarihi*, I, 234-235; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, "Osmanlılar Zamanında Saraylarda Müsiki Hayatı", *TTK Belleten*, XLI (1977), s. 110; Öztuna, *BTMA*, I, 393-394.

NURİ ÖZCAN

İSMÂİL DEDE EFENDİ,

Hamâmîzâde

(1778-1846)

Türk mûsikisi bestekârı
ve hânende.

10 Zilhicce 1191'de (9 Ocak 1778) İstanbul Şehzadebaşı'nda doğdu. Babası, uzun süre Cezzâr Ahmed Paşa'nın mühürdarlığını yapan Süleyman Ağa, annesi Rukiye Hanım'dır. Doğumu kurban bayramının ilk gününe rastladığı için kendisine İsmâil adı verilmiş, Mevleviyye tarikatına mensup olduğundan "İsmâil Dede", "Dede Efendi", babasının hamam işletmeciliğiyle meşgul olmasından dolayı "Hamâmîzâde" (Hammâmîzâde) diye tanınmıştır. Şehzadebaşı'ndaki Acemoğlu Hamamı'nı işleten babası, İsmâil üç dört yaşlarında iken bu hamamı satın Altımermer Kurusebil mahallesindeki Çavuş Hamamı ile yanındaki evi satın alarak oraya yerleşti. İsmâil, öğrenimini Hekimoğlu Ali Paşa Camii'nin bitişiğindeki Çamaşırcı Mektebi'nde tamamladıktan sonra defterdarlıkta Başmuhasebe Kalemî'nde kâtip muavini olarak çalışmaya başladı.

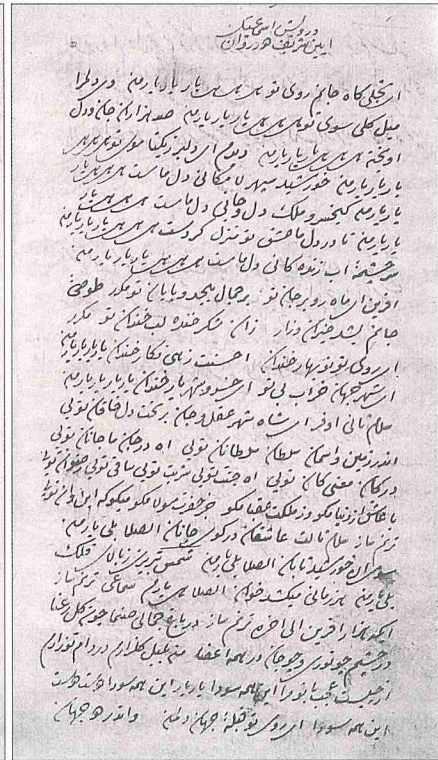
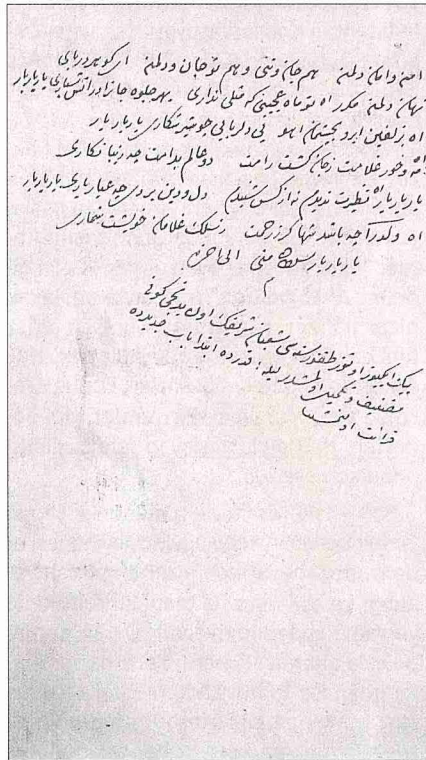
Öğrenciliği sırasında sesinin güzelliğinden dolayı ilâhicibaşı olan İsmâil, ilk mûsiki derslerini sesini bir merasimde dinleyip beğenen Anadolu Kesedarı Uncuzâde Mehmed Emin Efendi'den aldı. Düzenli olarak devam ettiği Yenikapı Mevlevihânesi'nde Ali Nutkî Dede ile kardeşi Abdûlbâkî Nâsır Dede ve devrin ileri gelen diğer mûsikişinaslarından faydalanarak kendini yetiştirdi. Ney üflemeyi de Abdûlbâkî Nâsır Dede'den öğrendiği söylenir. Ali

Nutkî Dede'ye intisap ederek 18 Zilhicce 1212 (3 Haziran 1798) tarihinde çileye soyundu. Kısa bir süre sonra babasını kaybetti. Bu arada babasının işlettiği hamamı sattı. Çilesinin ikinci yılında iken bestelediği, "Zülfündedir benim baht-ı siyâhım" mısraıyla başlayan bûselik şarkısı mûsiki çevrelerinde büyük yankı uyandırdı. Üslûp ve melodik yapı itibarıyla çok farklı olduğu için eserin bestekârını merak eden III. Selim, İsmâil Dede'yi saraya çağırarak şarkıyı kendisinden dinledikten sonra takdirlerini bildirdi. 20 Şevval 1215'te (6 Mart 1801) çilesini tamamlayarak "dede" unvanını aldı. Onunla ilgili yayınlarda çilesini 20 Şevval 1213'te (27 Mart 1799) tamamladığı söylenmekteyse de şeyhi Ali Nutkî Dede'nin *Defter-i Der-vîşân*'daki kaydından (vr. 10^b) bu tarihin 6 Mart 1801 olduğu anlaşılmaktadır. Bir müddet sonra bestelediği, "Ey çeşm-i âhû hicr ile tenhâlara saldın beni" mısraıyla başlayan hicaz nakış bestesi de mûsiki çevrelerinde aynı ilgiyi gördü. Bu münasebetle şöhreti iyice yayılmaya başlayan İsmâil Dede, tekrar saraya çağırılıp padişahın takdirlerine mazhar olduğu gi-

bi haftada iki defa sarayda düzenlenen küme fasıllarına hânende olarak katılması istendi. 1802 yılının ilk aylarında saraylı Nazlıfer Hanım'la evlenmesinden sonra dergâhtan ayrılarak Akbiyık mahallesinde kiraladığı bir eve taşındı. Âyin günleri mevlvihâneye gidip kendi odasında mûsiki dersleriyle meşgul olan İsmâil Dede 1804'te şeyhi Ali Nutkî Dede'yi, bir yıl sonra ilk çocuğu Sâlih'i kaybetti. Oğlunun vefatı üzerine duygularını, "Bir gonca-femin yâresi vardır ciğirimde" mısraıyla başlayan bayâtî murabba bestesiyle dile getirdi. 1808'de annesiyle hâmisî III. Selim vefat etti; 1810'da ikinci çocuğu Mustafa'yı da kaybetti.

İsmâil Dede'nin II. Mahmud devrinde sarayla münasebetleri gelişerek devam etti. 1812'de "musâhib-i şehriyârî"ler arasına alındı, bir müddet sonra da müezzinbaşılığa getirildi. Ayrıca bizzat padişah tarafından Murassa' İmtiyaz nişanı ile mükâfatlandırıldı. Sultan Abdülmecid döneminde müezzinbaşılık görevi devam etmesine rağmen sarayda eski samimi havayı bulamadığı kaydedilmektedir. 1842'de isteği üzerine Sultan Ab-

Hamâmîzâde İsmâil Dede Efendi'nin kaleme aldığı âyin mecmuasından kendi bestesi olan nevâ âyin-i şerifinin metni (Baki Baykara arşivi)

dülmecid tarafından kendisine Ahırkapı civarında bir konak verildi. Dört yıl sonra talebeleri Dellâlîzâde İsmâil ve Mutaftzâde Ahmed efendilerle birlikte padişahın hacca gitmek için izin aldı. Hac yolunda, Kutbunnâyî Osman Dede'nin unutulmaya yüz tutan mi'râciyesini bu talebelere meşkettti. Yakalandığı kolera hastalığından kurtulamayarak 10 Zilhicce 1262 (29 Kasım 1846) tarihinde Mina'da vefat etti. Mekke'deki Cennetü'l-mualâ'da Hz. Hatice'nin ayak ucuna defnedildi.

Türk müzikisi tarihinin önde gelen birkaç siması arasında yer alan İsmâil Dede hânendeliği, hocalığı ve özellikle beste-kârlığı ile tanınmıştır. İlk eserlerini III. Selim devrinde vermeye başlamış, sarayda kendisine gösterilen iltifatlarla padişahın davranışlarına, "Müşât-ı cemâlin gece gündüz dil-i şeydâ" mısraıyla başlayan sûzinak bestesiyle teşekkür etmiştir. Onun müzik hayatındaki en parlak dönemi II. Mahmud devridir. Bu dönemde 1824-1839 yılları arasında yedi adet Mevlevî âyini bestelemiştir. Batı müziği etkisinin gün geçtikçe arttığı Abdülmecid devrinde bu durumdan rahatsız olduğu ve rahatsızlığını talebesi Dellâlîzâde İsmâil Efendi'ye, "Artık bu oyunun tadı kaçtı" şeklinde özetlediği söylenir.

İsmâil Dede Türk müzikisinin âyin, du-rak, tevşih, savt, ilâhi, peşrev, saz semâisi, kâr, kârçe, kâr-ı nâtık, murabba, semâi, şarkı, türkû, köçekçe gibi dinî ve din dışı sahadaki hemen her formunda eser vermiştir. Bestelerinde dikkati çeken en önemli özellik klasik üslûbun korunmuş olmasıdır. Müzik sanatındaki bütün estetik değerlerin yer aldığı ve bilhassa melodik çeşitlilikle akıcılığın gözlendiği eserlerinde geleneğe bağlılığın yanında yeni arayışlar da dikkati çeker. Hepsî rast makamında olan, "Gözümde dâim hayâl-i câna" mısraıyla başlayan kâr-ı nev'i, "Yine bir gülînhâl aldı bu gönlümü" mısraıyla başlayan şarkısı ile sözleri kendisine ait, "Yüzündür cihânı münevver eden" mısraıyla başlayan şarkısı Batı müziği etkisinin görüldüğü bu arayışların ifadesidir. İsmâil Dede, klasik üslûbun hâkim olduğu büyük formdaki eserlerinin yanında müziği daha geniş kitlelere yaymak amacıyla şarkı ve köçekçe gibi küçük formlarda da eserler bestelemiştir, ayrıca türkülerle halk zevkine ve sanatına verdiği değeri ortaya koymuştur. Şarkılarında hüznün ve coşkunun ruh âleminde meydana getirdiği akisler ve farklı bir melodik yapı anlayışı açıkça hissedilmektedir.

Kendisinden sonra gelen sanatçıları etkileyen, müziğe yeni bir üslûp ve kimlik kazandıran İsmâil Dede, ayrıca hâfızasındaki eserlerle geçmiş-gelecek arasında köprü vazifesi görmüş ve birçok eserin yeni nesillere ulaşmasını sağlayarak Türk müzikisine önemli bir hizmet yapmıştır.

Dinî bestelerinde ağır başlı ve akıcı bir üslûbun tasavvufî ilham ve coşkuyla birleştiği engin bir ufuk gözlenen İsmâil Dede'nin bu sahadaki eserleri arasında Mevlevî âyinlerinin ayrı bir yeri vardır. Şeyh Hüseyin Hüsnü Dede'nin teşvikiyle 1824'te bestelediği sabâ âyininin ardından 1832'de bestenigâr âyini, birer yıl ara ile sabâ-bûselik ve hüzzam âyinlerini ortaya koymuştur. Önce tek selâm olarak bestelenip sabâ âyiniyle tamamlanan hüzzam âyini çok beğenilince diğer selâmları da bestelemiştir. Farklı bir melodik yapıya sahip olan eserde İsmâil Dede'nin beste tekniği bütün açıklığıyla kendini göstermektedir. Bundan dolayı hüzzam âyini bu formun şaheserleri arasında yer alır. Günümüzde unutulmuş olan İsfahan âyininin ardından II. Mahmud'un isteği üzerine bestelediği ferahfezâ âyini onun son âyini. Her ne kadar, padişahın emriyle bestelediği için diğerlerindeki tadı bu âyinde bulamadığını söylese de bu eserde de İsmâil Dede'nin tavrı ve inceliği kendini belli etmektedir. İsmâil Dede'nin bestelediği âyinlerin notaları önce Mehmet Suphi Ezgi, Ahmet İrsoy ve Mesut Cemil'den oluşan bir heyetin tesbitiyle İstanbul Konservatuarı Neşriyatı arasında (İstanbul 1935-1936), daha sonra Sadettin Heper'in *Mevlevî Âyinleri* adlı eseri içinde yayımlanmıştır (Konya 1974, 1979). "Gel ey sâlik diyem bir söz ki hak-tır" mısraıyla başlayan düğâh, "Habîbulah cihâna can değil mi" mısraıyla başlayan sabâ, "Bir ismi Mustafâ bir ismi Ahmed" mısraıyla başlayan uşşak, "Gelin gidelim Allah yoluna" mısraıyla başlayan hicaz ilâhileri zamanımıza ulaşan diğer dinî eserleri arasında zikredilebilir. Hac esnasında bestelediği sözleri Yunus Emre'ye ait, "Yürük değirmenler gibi dönerler" mısraıyla başlayan şehnaz ilâhisi onun son eseridir.

Saraydaki fasıllarda hânendelik yapan İsmâil Dede'nin Yenikapı Mevlevîhânesi'nde mutrıp heyetinde âyinhan olarak yer aldığı ve çok defa na'thanlık görevini de yaptığı kaydedilmektedir. O gün mukabelede okunacak âyin-i şerif hangi makamdan ise Buhûrîzâde Mustafa İtrî'nin rast makamındaki meşhur na'tının güftesini o makamdan irticâlen okuduğu ve

âyinhanların mukabeleden önce kendisine hangi âyinin okunacağını sormaya çekindikleri söylenir.

Araban-kürdî, hicaz-bûselik, neveser, sabâ-bûselik ve sultânîyegâh makamlarını terkip ederek müzik nazariyatı sahasında da kudretini gösteren İsmâil Dede 500'ün üzerinde eser bestelemiştir, bazılarının güfteleri de kendisine ait olan bu eserlerin çoğu günümüze ulaşmamıştır. Yılmaz Öztuna, *Dede Efendi* adlı eserinde zamanımıza notası gelen 294 bestesinin listesini vermiştir (bk. bibl.).

İsmâil Dede'nin besteleri arasında yukarıda zikredilenlerin dışında, "Ben seni sevdim seveli kaynayıp coştum" mısraıyla başlayan bestenigâr şarkısı, "Sevdim bir gonca-i ra'nâ" mısraıyla başlayan evîç şarkısı, "Yine neş'e-i mahabbet dil ü cânım etti şeydâ" mısraıyla başlayan hicaz yürük semâisi, "Bahârın zamânı geldi a cânım" mısraıyla başlayan köçekçesi, "Hava güzel yine gülşende gösteriş günüdür" mısraıyla başlayan hisar yürük semâisi, "Ey gül-i bağ-ı edâ" mısraıyla başlayan hüzzam şarkısı, "Yine zevrak-ı derûnum kırılıp kenâre düştü" mısraıyla başlayan mâhur yürük semâisi, "Ey büt-i nev-edâ olmuşum mübtelâ" mısraıyla başlayan izzâl şarkısı meşhur eserlerinden bazılarıdır. İsmâil Dede'nin eserleri zaman zaman yapılan çeşitli nota neşriyatı arasında yayımlanmaktadır. Bu konudaki en kapsamlı çalışmalar içinde M. Fatih Salgar ile Ender Ergün, Fatih Salgar ve Serhan Aytan'ın ortak eserleri gösterilebilir (bk. bibl.).

İsmâil Dede'nin zikredilmesi gereken bir yönü de hocalığıdır. Yetiştirdiği pek çok talebe arasında Dellâlîzâde İsmâil Efendi, Mutaftzâde Ahmed Efendi, Yağlıkzâde Ahmed Ağa, Şâkir Ağa, Hamparsum Limonciyan, Hacı Ârif Bey, Eyyûbî Mehmed Bey, Çilingirzâde Ahmed Ağa, Nikogos Ağa, Suyolcuzâde Sâlih Efendi, Yeniköylü Hasan Efendi, Behlûl Efendi, Hâşim Bey, torunu Sermüezzîn Rifat Bey, Gelibolu Mevlevîhânesi şeyhi Hüseyin Azmi Dede ve Zekâi Dede en meşhurlarıdır.

Dinî güfte mecmualarında İsmâil Dede'nin eserleri "Derviş İsmâil" başlığıyla kaydedilmiştir. Bazı mecmualarda "Dede" başlığı altında verilen eserlerin çoğu XVIII. yüzyıl bestekârı Derviş Ali Şiruganî'ye aittir. Ayrıca İsmâil Dede tarafından kaleme alınan bir âyin-i şerif mecmuası bugün Yenikapı Mevlevîhânesi'nin son

Hamâmîzâde İsmâil Dede Efendi'nin Akbıyık semtindeki evi – Eminönü / İstanbul

şeyhi Abdülbaki Baykara'nın torunu Baki Baykara'da bulunmaktadır.

Türkçe ve Farsça bazı şiirler de kaleme alan İsmâil Dede'nin Cankurtaran'da Akbıyık mahallesindeki evi Türkiye Tarihî Evleri Koruma Derneği tarafından restore edilmiş, Şehzadebaşı'nda bir caddeye Dede Efendi adı verilmiştir.

BİBLİYOGRAFYA :

Ali Nutkî Dede – Abdülbâki Nâsır Dede, *Defter-i Dervîşân*, Süleymaniye Ktp., Nâfiz Paşa, nr. 1194, vr. 4^p, 7^p, 10^p; Hızır İlyas, *Târih-i Enderun*, İstanbul 1276, s. 3, 279-280, 336; *Sicill-i Osmânî*, I, 381; Rauf Yekta, *Esâtîz-i Elhân*, III, Dede Efendi, İstanbul 1343; Subhî Ezgi, *Nazarî-Amelî Türk Musikisi*, İstanbul 1933, I, 83; *Türk Musikisi Klasiklerinden Mevlevî Âyinleri* (İstanbul Konservatuvarı neşriyatı), İstanbul 1937, XIII, 672-674; Sadeddin Nüzhet Ergun, *Türk Musikisi Antolojisi*, İstanbul 1943, II, 401, 428-441, 447-448, 528-541, 715-716; Mahmut R. Gazimihal, *Türk Askerî Muzıkaları Tarihi*, İstanbul 1955, s. 99-100; İbnülemin, *Hoş Sadâ*, s. 133-170; Ali Rıza Bey, *Bir Zamanlar İstanbul* (haz. Niyazi Ahmet Banoğlu), İstanbul, ts. (Tercüman 1001 Temel Eser), s. 280; Özalp, *Türk Musikisi Tarihi*, I, 214-221; Sadun Aksüt, *Türk Musikisinin 100 Bestekârı*, İstanbul 1993, s. 119-126; M. Fatih Salgar, *Ölümünün Yüzellinci Yılında Dede Efendi*, İstanbul 1995; a.mlf. v.dğr., *Dede Efendi Besteleri*, Ankara 1996; Yılmaz Öztuna, *Dede Efendi*, Ankara 1996; a.mlf., *BTMA*, I, 394-400; Ruşen Ferit Kam, "Dede Efendi", *Radio*, V/56, Ankara 1946, s. 20-21; Bülent Aksoy, "İsmail Dede Efendi (Hamâmîzâde)", *DBİstA*, IV, 211-212; Nuri Özcan, "İsmail Dede Efendi", *Yaşamları ve Yapıtlarıyla Osmanlılar Ansiklopedisi*, İstanbul 1999, I, 663-665.

NURİ ÖZCAN

İSMÂİL b. EBÜ ÜVEYS

(إسماعيل بن أبي أويس)

Ebû Abdillâh İsmâil b. Abdillâh
b. Abdillâh el-Asbahî el-Medenî
(ö. 226/841)

Hadis hâfızı.

139'da (756-57) doğdu. Babasının künyesi Ebû Üveys olduğu için İbn Ebû Üveys diye tanındı. Güney Arabistan'da yaşayan Kahtânogulları'nın Asbah kabilesine mensup olup Medine'de Teym b. Mürre kabilesinin halifesi idi. Babası Abdullah, kardeşi Abdülhamîd, dayısı Mâlik b. Enes, Mâcişûn, Seleme b. Verdân, Abdurrahman b. Ebû'z-Zinâd gibi âlimlerden hadis rivayet etti. Kurrâ-i seb'adan Nâfi' b. Abdurrahman'dan kıraat öğrendi; onun en son vefat eden talebesidir. Buhârî, Müslim, Ebû Dâvûd, Tirmizî, İbn Mâce, Zührlî, Ebû Hayseme Züheyr b. Harb, Kuteybe b. Saîd kendisinden hadis rivayet eden pek çok muhaddis arasında yer alır. Medine'nin önde gelen hadisçilerinden sayılan ve Ahmed b. Hanbel'in belirttiğine göre mihne olayındaki tutumu sebebiyle sıkıntı çekenler içinde yer alan İsmâil b. Ebû Üveys 226'da (841) vefat etti. Receb 227'de (Mayıs 842) öldüğü de zikredilmiştir.

Hıfz ve itkân yönünden tenkit edilmesine rağmen hadisleri Nesâî'nin *es-Sünen*'i dışında *Kütüb-i Sitt*e'de yer alan İsmâil b. Ebû Üveys'ten Buhârî ve Ahmed b. Hanbel övgüyle söz ederken Ahmed b. Hanbel ayrıca onun hakkında "lâ be'se bih" demiş, Ebû Hâtim er-Râzî "sebt" ve "mahallühû's-sıdk" olarak nitelendirip bazan yanlışlık hata ettiğini göstermek üzere de "mugaffel" terimini kullanmıştır. Fakat Nesâî ve İbn Adî, İsmâil b. Ebû Üveys'i zayıf bir râvi olarak değerlendirmiş, Yahyâ b. Maîn de hem onun hem babasının zayıf olduğunu söylemiştir. Başka değerlendirmelerinde ise Yahyâ b. Maîn kendisi hakkında "sadûk" ve "lâ be'se bih" lafızlarını kullanmıştır. İsmâil b. Ebû Üveys'i zayıf kabul edenler zabt yönünden onun kusuru bulunduğunu, hadisleri güzel okuyamadığını, kitabı dışındaki hadisleri rivayet ederken başarılı olamadığını, rivayetleri karıştırdığını, ihtilâf edilen bazı konularda hadis uydurduğunu ileri sürmüşlerdir. Rivayetlerine güvenilemeyeceğini gösteren bu değerlendirmelere rağmen Buhârî ve Müslim'in kendisinden rivayette bulunması onun rivayetlerine olan güveni arttırmış, Zehebî, "Bu iki hadis otoritesi ondan hadis almasaydı rivayetleri hasen derecesine iner-

di" demıştır. İbn Hacer de İsmâil b. Ebû Üveys hakkındaki tenkitler haklı da olsa *Şahîh-i Buḥârî* ve *Şahîh-i Müslim*'de ondan yapılan rivayetlerin değerini düşürmeyeceğini, zira bunları güvenilir râvilerin de sahih olarak değerlendirdiğini ifade etmiştir (*Tehzîbü't-Tehzîb*, I, 312). İbn Hacer ayrıca İsmâil'e yönelik eleştirilerin onun gençlik yıllarıyla ilgili bulunduğunu, sonradan onun bu kusurlarının düzelmiş olabileceğini söylemiştir.

BİBLİYOGRAFYA :

İbn Sa'd, *et-Tabakât*, V, 438; Buhârî, *et-Târîḫü'l-kebir*, I, 364; Nesâî, *ed-Du'a'afâ*, s. 51; Ukaylî, *ed-Du'a'afâ*, I, 87; İbn Ebû Hâtim, *el-Cerḥ ve't-ta'dil*, II, 180-181; İbn Hibbân, *es-Sikâḫ*, VIII, 99; İbn Adî, *el-Kâmil*, I, 317-318; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, III, 124-129; Zehebî, *A'lâmü'n-nübelâ*, X, 391-395; a.mlf., *Tezkiretü'l-huffâz*, I, 409-410; a.mlf., *Mizânü'l-i'tidâl*, I, 222-223; İbnü'l-Cezerî, *Gâyetü'n-Nihâye*, I, 162; İbn Hacer, *Tehzîbü't-Tehzîb*, I, 310-312.

İSMÂİL HAKKI ÜNAL

İSMÂİL EFENDİ, Dellâlîzâde (1797-1869)

Bestekâr ve hânende.

İstanbul Fatih'te Sarıgözel mahallesinde doğdu. Saray dellâllerinden Mustafa Ağa'nın oğludur. Küçük yaşta güzel sesi ve müsikeye olan kabiliyetiyle dikkati çekti. İlk öğreniminden sonra Hamâmîzâde İsmâil Dede'nin derslerine devam etti. Hocasının yardımı ile çavuş mülâzımı sıfatıyla saray fasıl heyetine katıldı (1816). Ayrıca Enderûn-ı Hümayun'da dönem önemli müsiķişinaslarından ders alarak kendini yetiştirdi.

Babasının vefatı üzerine "serheng-i şehriyârî" unvanıyla saray müezzinleri arasına girdi (1823). İki yıl sonra saraydan ayrılmak zorunda kalan İsmâil Efendi, Yeniceri Ocağı'nın kaldırılması sırasındaki olaylar esnasında halkı ve hatta zorbaları padişahın sancağı altına toplanmaya çağırdığından "musâhib-i şehriyârî" olarak tekrar saraya alındı. 1847'de Beşiktaş'taki Muzıka-i Hümayun'un hânende kısmı muallimliğine tayin edildi. Bu arada haftada bir gün Enderun'daki görevini de sürdürdü. 1862'de Çilingirzâde Ahmed Ağa'nın ölümü üzerine saray başmüezzinliğine getirildi. Nişantaşı'ndaki evinde vefat eden İsmâil Efendi, Yahyâ Efen-di Dergâhı hazîresine defnedildi.

Türk müsikisinde klasik tarzın son bestekârlarından olan Dellâlîzâde İsmâil Efendi, hânendelik konusunda da hocası İs-